

Advies 96/2018 van 26 september 2018

Betreft: Ontwerpbesluit van de Waalse Regering ter vervanging van bijlage 1 bij het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering en het ontwerpbesluit van de Waalse Regering betreffende bodembeheer en bodemsanering (CO-A-2018-069)

De Gegevensbeschermingsautoriteit;

Gelet op de wet *van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26;

Gelet op de adviesaanvraag van de Waalse Minister Carlo Di Antonio, Minister van Milieu, Ecologische transitie, Ruimtelijke ordening, Openbare Werken, Mobiliteit en Vervoer, Dierenwelzijn en Bedrijfsterreinen, ontvangen op 20 juli 2018;

Gelet op het verslag van Stefan Verschuere;

Brengt op 26 september 2018 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Minister van de Milieu van de Waalse Regering, de heer Carlo Di Antonio, vraagt het advies van de Autoriteit over twee ontwerpen van besluit betreffende bodembeheer en bodemsanering.
2. De eerste tekst is een ontwerpbesluit van de Waalse Regering ter vervanging van bijlage 1 van het Waals Decreet van 1 maart 2018 betreffende bodem beheer en bodemsanering. Dit ontwerpbesluit bevat een lijst met technische normen waarover de Autoriteit geen bijzondere opmerkingen heeft.
3. De tweede tekst is een ontwerpbesluit van de Waalse Regering betreffende bodembeheer en bodemsanering (hierna "het ontwerpbesluit"). Het ontwerpbesluit preciseert de voorwaarden voor het opstellen van een 'Databank Ondergrond', als bedoeld in het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering. Het ontwerpbesluit preciseert de regels waarmee de betrokken grondpercelen naargelang hun vervuilingsgraad geïdentificeerd en opgelijst worden in de Databank Ondergrond. Hiertoe wordt een beheers- en toezichtscomité van de Databank Ondergrond opgericht waarvan de leden die door de bevoegde minister worden aangewezen, belast worden met het classificeren van de betrokken percelen (artikel 14 van het ontwerpbesluit *juncto* het Waals Decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering).
4. Het ontwerpbesluit impliceert potentieel meerdere verwerkingen van persoonsgegevens, waarvan bepaalde geen opmerkingen oproepen bij de Autoriteit:
 - a. de erkenningsprocedure van de deskundigen belast met de uitvoering van de opdrachten inzake onderzoek en sanering van verontreinigde gronden en de vereisten met betrekking tot het curriculum vitae (art. 25 en volgende) alsook het potentiële belangenconflict dat de deskundige zou kunnen beletten zijn opdrachten uit te voeren, zoals bijvoorbeeld de rechtstreekse of onrechtstreekse band met de opdrachtgever (art. 32);
 - b. de erkenningsvoorwaarden voor de laboratoria die analyses verrichten in het kader van onderzoeken en bodemsanering, alsook de voorwaarden met betrekking tot de competenties van het personeel (universitair diploma, etc. artikelen 38 en volgende);
 - c. de registratievoorwaarden van de monsternemers bij de Administratie (art. 49 en volgende);

- d. De aanvragen voor de terugbetaling van bodemsaneringen (artikel 93 en volgende), alsook het bezorgen van facturen aan de Administratie en het rekeningnummer van de persoon aan wie de terugbetaling moet gebeuren; het instellen van een beroep betreffende de aanvragen voor subsidies (artikelen 107 en volgende).
5. Voor sommige van die verwerkingen die verwant zijn met het gewone human resourcesbeheer door de overheid, heeft de Autoriteit geen bijzondere opmerkingen en ze verwijst in dit verband meer in het algemeen naar de verplichte eerbiediging van alle beginsels van de AVG, een verplichting die is opgelegd aan de overheid waaronder de aanvrager (artikel 32 AVG *juncto* artikel 5 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens).
6. De Autoriteit concentreert haar aandacht op de gegevensverwerkingen in de Databank Ondergrond (artikel 4 van het ontwerpbesluit), aangezien het gaat om een gegevensbank waarvan de Waalse Administratie de verwerkingsverantwoordelijke is, zoals nader omschreven in artikel 11 van het Waals Decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering.

II. ANALYSE

➤ Toepasselijkheid van de AVG

7. Het ontwerpbesluit bepaalt dat de zogenaamde "referentiebronnen"-administraties, zoals bijvoorbeeld SPAQUE of de Direction générale opérationnelle Aménagement du territoire (Operationeel Directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening) aan de Databank Ondergrond de informatie moeten bezorgen betreffende verontreinigende of potentieel verontreinigde kadastrale percelen (artikel 4 van het ontwerpbesluit). Maandelijks bezorgt de administratie aan iedere gemeente een bijgewerkt bestand met de percelen die in de grondinventaris van de Databank Ondergrond werden opgenomen of ingetrokken (artikel 6 van het ontwerpbesluit). Deze gegevens hebben betrekking op de grondpercelen waarvan de eigenaren via het kadaster identificeerbaar zijn. Daarom gaat het over persoonsgegevens als bedoeld in artikel 4.1 AVG. De AVG zoals omgezet - voor zover daar behoefte aan was - in de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, is dus van toepassing op deze gegevensverwerking.

➤ Meerdere authentieke bronnen en verwerkingsverantwoordelijke

8. Uit de omschrijving van deze gegevensbank in het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering en in het ontwerpbesluit blijkt dat het *prima facie* niet gaat over een authentieke bron aangezien de instellingen die deze gegevens leveren, gekwalificeerd worden als «referentiebronnen» (artikel 15, § 2 van het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering). Mocht de Waalse wetgever echter willen dat de Databank Ondergrond een authentieke bron wordt zoals bedoeld in de Aanbeveling uit eigen beweging van de CBPL nr. 09/2012 van 23 mei 2012 in verband met authentieke gegevensbronnen in de overheidssector, dan moet hij dat specificeren. Zo niet, dringt de Autoriteit erop aan dat beroep wordt gedaan op een dienstenintegrator als bedoeld in de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator en dit om de uitwisseling van gegevens tussen overheden te optimaliseren.

9. Omdat meerdere administraties als bron fungeren voor de Databank Ondergrond, vestigt de Autoriteit de aandacht erop dat de verwerkingsverantwoordelijke, namelijk «de administratie» aldus artikel 11 van het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering, verdere precisering nodig heeft. De verwerkingsverantwoordelijke moet immers de betrokkenen (eigenaar of uitbater van de geïnventariseerde percelen in de Databank Ondergrond) duidelijk kunnen identificeren en dit met het oog op de uitvoering van hun rechten als bepaald in de AVG.

➤ Doeleinde - rechtmatigheid (artikel 6 AVG)

10. De geplande persoonsgegevensverwerking mag slechts worden verricht in een van de opgesomde gevallen in artikel 6 van de AVG. Hier is de gegevensverwerking in de Databank Ondergrond noodzakelijk voor de uitvoering van een opdracht van algemeen belang die aan de verwerkingsverantwoordelijke is toevertrouwd, namelijk de Waalse administratie (artikel 6 AVG *juncto* artikel 11 van het Waals Decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering) Die opdracht is vastgesteld in het Waals Decreet van 1 maart 2018, en omschrijft de maatregelen die de Waalse Regering mag nemen om de bodem te beschermen en elke nieuwe vervuiling van de Waalse bodem te voorkomen. Zo voorziet de Regering namelijk in «*het gedifferentieerd beheer van de gronden in functie van hun kwaliteit en oorsprong*» (artikel 5 van dit decreet).

11. Er wordt bepaald dat een "protocol" de na te leven bepalingen inzake vertrouwelijkheid zal bevatten (artikel 4 van het ontwerpbesluit). Dit protocol moet aan de Autoriteit worden voorgelegd gelet op de verplichting die aan de lidstaten is opgelegd om hun Autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met de verwerking (krachtens artikel 35.4 van de AVG).

➤ Proportionaliteit

12. Artikel 5.1.c AVG bepaalt dat persoonsgegevens "toereikend moeten zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. De verantwoordelijke voor de verwerking moet bij de keuze voor een bepaalde verwerkingwijze, erover waken dat hij opteert voor die modaliteiten die het minst de privacy van de betrokkenen aantasten. Een inmenging in het recht op bescherming van de gegevens van de betrokkenen, moet voor de verwerkingsverantwoordelijke immers proportioneel zijn ten opzichte van de doeleinden van die verwerking.
13. De toegang tot de gegevens van de Databank Ondergrond gebeurt via de Portalsite Leefmilieu van Wallonië (artikel 8) als de gegevens vrij geraadpleegd kunnen worden. Bepaalde gegevens moet echter verkregen worden via een specifiek verzoek om toegang (artikel 9 van het ontwerpbesluit).
14. Hier verzoekt de Autoriteit om te preciseren welk type gegevens toegankelijk zijn voor vrije raadpleging en welke niet zodat zij ten aanzien van elke relevante categorie gegevens de proportionaliteit van de geplande gegevensverwerking zou kunnen beoordelen (artikel 5.1.c AVG) evenals de doeleinden (artikel 5.1.a AVG). ten aanzien elke relevante categorie gegevens, als opgesomd in artikel 12 van het Decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering. Ook verzoekt de Autoriteit om uitdrukkelijk de toegangsvoorwaarden te formuleren voor de gegevens die onder beperkte toegang zijn geplaatst. De verwijzing naar het online formulier waarin voor dit doel is voorzien op de Portalsite Leefmilieu van Wallonië, volstaat immers niet om deze preciseringen aan te geven en dit punt wordt, behoudens vergissing, niet behandeld in het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering. Dit decreet vermeldt inderdaad dat de Waalse regering nadere toegangsregels tot de Databank Ondergrond zal vaststellen overeenkomstig Titel I van Deel III van Boek I van het Milieuwetboek (artikel 11 van dit decreet). Het Milieuwetboek bepaalt in dit verband dat « *Eenieder heeft recht op de milieu-informatie waarover de overheidsinstanties beschikken zonder daarbij een belang te moeten laten*

gelden ». (artikel 11) Dit verklaart dus niet de nadere toegangsregels tot de gegevens van de Databank Ondergrond die «*niet rechtstreeks toegankelijk*» zijn (artikel 9 van het ontwerpbesluit) noch waarom zij niet rechtstreeks toegankelijk zijn (redenen die verband houden met persoonsgegevensbescherming?).

15. Aangaande de toegang voor het publiek tot de officiële gegevens van de Databank Ondergrond, verwijst de Autoriteit naar artikel 86 van de AVG betreffende de toegang voor het publiek tot officiële documenten¹, dat het toegangsrecht van het publiek tot deze documenten verzoent met het recht op bescherming van persoonsgegevens. In dit verband verwijst de Autoriteit ook naar de aanbevelingen uit haar advies van 23 september 2015 over het voorontwerp van wet inzake het hergebruik van overheidsinformatie (advies nr. 43/2015 van 23 september 2015) en haar advies nr. 32/2008 van 24 september 2008 inzake het voorontwerp van decreet betreffende «de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen».

➤ **Transparantie**

16. Krachtens artikel 13 en 14 van de AVG moet er over de voorgenomen verwerking diverse informatie worden verstrekt aan de betrokken persoon (verwerkingsverantwoordelijke, doeleinden, bestemming van de gegevens,...) op het ogenblik dat zijn gegevens verkregen worden.
17. Over de betrokkenen die hun rechten uitoefenen, merkt de Autoriteit op dat het ontwerpbesluit bepaalt dat de betrokken gemeenten de houders van de zakelijke rechten en de uitbaters verwittigen van het feit dat hun percelen in de Databank Ondergrond werden ingeschreven en dit binnen de twee maanden nadat de bevoegde Waalse administratie hen de lijst Databank Ondergrond heeft bezorgd, een lijst die maandelijks bijgewerkt en bezorgd wordt aan de gemeenten. Het ontwerpbesluit bepaalt dat die informatie samengaat met een «*informatieblaadje met de nadere regels voor een raadpleging van de Databank Ondergrond en een rechtzetting van de gegevens die deze bevat*» (artikel 6 van het ontwerpbesluit)(nvdv: vrije vertaling - geen officiële vertaling beschikbaar).

¹ Artikel 86 AVG: *Persoonsgegevens in officiële documenten die voor de uitvoering van een taak van algemeen belang in het bezit zijn van een overheidsinstantie, een overheidsorgaan of een particulier orgaan, mogen door de instantie of het orgaan in kwestie worden bekendgemaakt in overeenstemming met het Unierecht of het lidstatelijke recht dat op de overheidsinstantie of het orgaan van toepassing is, teneinde het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming te brengen met het recht op bescherming van persoonsgegevens uit hoofde van deze verordening.* ».

18. De Autoriteit stelt vast dat de regels inzake de rechtzetting van gegevens reeds zijn opgenomen in het decreet van 1 maart 2018, dat een recht op rechtzetting van de gegevens aanbiedt «*Er staat voor eenieder, volgens nadere regels voorzien door de Regering, een recht open tot rechtzetting van de gegevens* » (artikel 13). Artikel 10 van het ontwerpbesluit organiseert daarnaast een procedure via een formulier dat beschikbaar is op het Portaal Leefmilieu van Wallonië; waarin de aanvrager wordt verzocht om daarin alle nuttige elementen in te vullen die een rechtzetting van de gegevens rechtvaardigt (artikel 10) en waarin de termijn wordt bepaald waarbinnen de administratie de ontvangst van een verzoek moet melden en waarin wordt vermeldt dat elk verzoek dat onrechtmatig wordt geacht, als onontvankelijk zal worden beschouwd. De Autoriteit heeft hierover geen specifieke opmerkingen.
19. De Autoriteit acht het evenwel wenselijk te preciseren dat de verwerkingsverantwoordelijke de verplichting heeft de betrokkenen duidelijk te informeren over hun recht om klacht in te dienen over de verwerking van hun persoonsgegevens bij de bevoegde toezichthoudende autoriteit, meer bepaald en tot nader order bij de Autoriteit (artikel 13.2.d AVG).
- Bewaartermijn
20. Overeenkomstig artikel 5.1.e van de AVG, mogen persoonsgegevens van de Databank Ondergrond niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder verwerkt.
21. De Autoriteit merkt op dat het decreet van 1 maart 2018 in dit verband preciseert dat «de gegevens van de Databank Ondergrond worden bewaard zolang ze relevant blijken te zijn» (artikel 11 §2 van het decreet).

OM DEZE REDENEN,

Op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen in de consideransen die een aanpassing van het ontwerpbesluit met zich meebrengen, meer bepaald:

- Verduidelijken of de Databank Ondergrond een authentieke bron is en zo niet, overwegen om beroep te doen op een dienstenintegrator (considerans 9);
- preciseren welk type van gegevens toegankelijk zijn voor vrije raadpleging en welke niet zodat de Autoriteit ten aanzien van elke relevante categorie gegevens de proportionaliteit van de

geplande gegevensverwerking zou kunnen beoordelen (artikel 5.1.c AVG) evenals de doeleinden (artikel 5.1.a AVG) (considerans 14);

- uitdrukkelijk de toegangsvoorwaarden formuleren voor de gegevens die onder beperkte toegang zijn geplaatst. (considerans 14);
- preciseren dat de verwerkingsverantwoordelijke de verplichting heeft om de betrokkenen duidelijk te informeren over hun recht om klacht in te dienen betreffende de verwerking van hun persoonsgegevens bij de bevoegde toezichthoudende autoriteit (artikel 13.2.d AVG), meer bepaald en tot nader order bij de Autoriteit (considerans 19),

geeft de Autoriteit een **gunstig** advies over het ontwerpbesluit van de Waalse Regering.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere